

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

**ДЕРЖАВНА УСТАНОВА ІНСТИТУТ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР
НААН УКРАЇНИ**

ЛАБОРАТОРІЯ ТВАРИННИЦТВА

МАТЕРІАЛИ

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ
ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА**

23 березня 2017 року

Дніпро

УДК 636.52/58.087.8:085.13:085.55

УДК 636.4.082.43

УДК 636.4.082: 575.113

УДК 574.52:55

УДК 619:637+614.31 (477.41)

УДК 633.16«321»:631.8:632.93:631.53.01

УДК 338.432 : 330.341.1 (477)

Проблеми та шляхи інтенсифікації виробництва продукції тваринництва. Тези міжнародної науково-практичної конференції 23 березня 2017 року / Міністерство освіти і науки України, Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет, Державна установа Інститут зернових культур НААН України. – Дніпропетровськ, ДДАЕУ, 2017. – 284 с.

Конференція зареєстрована в Державній науковій установі «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації (№67 від 31 січня 2017 р.)

У збірнику наведені результати досліджень спеціалістів з актуальних питань біотехнологій, годівлі, розведення та селекції сільськогосподарських тварин, технологій переробки продуктів тваринництва, зоогігієни, аквакультури, рослинництва та інноваційні технології підвищення продуктивності сільськогосподарських культур.

Збірник розрахований на наукових співробітників дослідних установ, викладачів, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів аграрного профілю, спеціалістів агроформувань різної форми власності.

Рекомендовано до друку Вченою радою:

**Інститут біотехнології та здоров'я тварин Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету
(протокол №4 від 21 березня 2017 р.)**

**ДУ Інститут зернових культур НААН України
(протокол №5 від 04 квітня 2017 р.)**

© Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет
© Державна установа Інститут зернових культур НААН України
© Автори

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Козир Володимир Семенович – головний науковий співробітник лабораторії тваринництва ДУ Інститут зернових культур НААН України, професор, академік НААН України;

Піщан Станіслав Григорович – декан біотехнологічного факультету, доктор сільськогосподарських наук, професор ДДАЕУ;

Халак Віктор Іванович – завідувач лабораторією тваринництва ДУ Інститут зернових культур НААН України, кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник.

Хавтуріна Анна Володимирівна – заступник декана біотехнологічного факультету з наукової роботи, кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри технології годівлі і розведення тварин ДДАЕУ.

Високос Микола Петрович – доктор ветеринарних наук, професор кафедри технології переробки продукції тваринництва ДДАЕУ.

Калиниченко Олена Олександрівна – кандидат с.-г. наук, доцент, завідувач кафедри технології переробки продукції тваринництва.

Литвищенко Людмила Олександрівна – кандидат с.-г. наук, доцент, заступник декана біотехнологічного факультету з навчальної роботи.

Секретар оргкомітету:

Хавтуріна А. В., кандидат с.-г. наук, заступник декана з наукової роботи біотехнологічного факультету.

ЗМІСТ

ГОДІВЛЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ТВАРИН ТА ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА КОРМІВ І КОРМОВИХ ДОБАВОК

Антоненко П. П., Дернова Ю. В. ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ КОРМОВИХ ФІТОПРЕПАРАТІВ У ПТАХІВНИЦТВІ	11
Антоненко П. П., Ковальова І. В., Гарнааженко Ю. А., Пушкар Т. Д. ДІНАМІКА БІЛКОВОГО ОБМІНУ У КУРЕЙ-НЕСУЧОК ПІД ВПЛИВОМ ФІТОДОБАВОК ТА СЕЛЕНІТУ НАТРИЮ	12
Бомко В. С., Хавтуріна А. В. ОБМІН МАНГАНУ У КОРІВ ГОЛШТИНСЬКОЇ ПОРОДИ ЗА ВИКОРИСТАННЯ МАНГАНУ ЗМІШАНОЛІГАНДНОГО КОМПЛЕКСУ МІНЕРАЛІВ	15
Бомко Л. Г. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ КОРМОВОГО ЦЕЛЮЛОЗОЛІТИЧНОГО ФЕРМЕНТУ ЗА ВИРОЩУВАННЯ КУРЧАТ-БРОЙЛЕРІВ	18
Голушко О. Г., Надаринская М. А., Козинец А. И., Дашикевич М. А. СОХРАННОСТЬ ВИТАМИНОВ В ПРЕМІКСЕ С ИЗМЕНЕНИЕМ ПРИРОДЫ НАПОЛНИТЕЛЯ	20
Дімчя Г. Г., Майстренко А. Н. ВПЛИВ РІВНЯ ГОДІВЛІ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ РЕМОНТНИХ ТЕЛІЦЬ	23
Ізмайлова Н. О. ВПЛИВ МІНЕРАЛЬНОЇ ПІДГОДІВЛІ НА ЯКІСТЬ ЗИМІВЛІ БДЖІЛ В УМОВАХ ПРИВАТНОЇ ПАСІКИ	25
Кононенко С. И. ФЕРМЕНТИ - ГАРАНТИЯ ВИСОКОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ СВИНАРСТВА	27
Кононенко С. И., Тлецерук И. Р., Юрина Н. А., Осепчук Д. В. РАЗВИТИЕ МЯСНОЙ ПРОДУКТИВНОСТИ ПТИЦЫ ПРИ СКАРМЛИВАНИИ НЕТРАДИЦИОННЫХ КОРМОВ	29
Кононенко С. И. ОСОБЕННОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ГОЛОЗЕРНОГО ЯЧМЕНИ В КОРМЛЕНИИ МОЛОДНЯКА СВИНЕЙ	32
Короткий В. П., Рыжов В. А., Зенкин А. С., Рыжова Е. С., Юрина Н. А. ФИТОНЦІД-НАЯ ИММУНОМОДУЛИРУЮЩАЯ КОРМОВАЯ ДОБАВКА ДЛЯ ЖИВОТНОВОДСТВА	34
Короткий В. П., Рыжов В. А., Зенкин А. С., Рыжова Е. С., Юрина Н. А. АКТИВНАЯ УГОЛЬНАЯ ДОБАВКА С АНТИСТРЕССОВЫМ ЭФФЕКТОМ	36
Кузьменко О. А. ВАЖЛИВІ АСПЕКТИ ЕНЕРГЕТИЧНОГО ЖИВЛЕННЯ У ПІДВИЩЕННІ ПРОДУКТИВНОСТІ КОРІВ	39
Максим Е. А., Юрина Н. А. СОРБЕНТ В РАЦИОНАХ ДЛЯ КРОЛИКОВ	41
Мохова Е. В. ПРИМЕНЕНИЕ НИЗКОИНТЕНСИВНОГО ЛАЗЕРА И ВИТАМИНА Вт В ПТИЦЕВОДСТВЕ	43
Милостива Д. Ф. АКТИВНІСТЬ ЕНЗИМІВ АНТИОКСИДАНТНОЇ СИСТЕМИ В МОЛОДНЯКУ УКРАЇНСЬКОЇ М'ЯСНОЇ ПОРОДИ ЗА ВПЛИВУ КОМПЛЕКСУ МІКРОЕLEMЕНТІВ	46
Мясников Г. Г. ЭФФЕКТИВНОСТЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ПЛЮЩЕНОГО СИЛОСОВАНОГО ЗЕРНА В РАЦИОНАХ МОЛОДНЯКА КРУПНОГО РОГАТОГО СКОТА НА ОТКОРМЕ	47
Недашківська Н. В., Бомко В. С. РІСТ ТА РОЗВИТОК КАЧЕНЯТ-БРОЙЛЕРІВ ЗА ВПЛИВУ ЕКОСОРБУ-С В СКЛАДІ КОМБІКОРМУ	49
Овсеп'ян В. А., Юрина Н. А. ПОВЫШЕНИЕ КОЭФФИЦИЕНТОВ ПЕРЕВАРИМОСТИ ПИТАТЕЛЬНЫХ ВЕЩЕСТВ ПТИЦЕЙ	51
Овсеп'ян В. А., Юрина Н. А. РЕЗУЛЬТАТЫ ВНЕДРЕНИЯ СОРБЕНТО-ПРОБИОТИЧЕСКОГО КОМПЛЕКСА ПРИ ВЫРАЩИВАНИИ МЯСНЫХ ЦЫПЛЯТ	53
Пехациєва З. В., Юрина Н. А. ОБЕСПЕЧЕНИЕ ПОЛНОЦЕННОСТИ РАЦИОНОВ СВИНЕЙ	55

Радчиков В. Ф., Цай В. П., Ком А. Н., Люндышев В. А. СРАВНИТЕЛЬНАЯ ЭФФЕКТИВНОСТЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ В КОРМЛЕНИИ БЫЧКОВ МИКРОЭЛЕМЕНТОВ В МИНЕРАЛЬНОЙ И В ОРГАНИЧЕСКОЙ ФОРМЕ	57
Радчиков В. Ф., Сапалева Т. Л., Цай В. П., Ком А. Н., Ярошевич С. А., Симоненко Е. П. 60 ВАЖНЫЙ ИСТОЧНИК ПРОТЕИНА ДЛЯ МОЛОДНЯКА КРУПНОГО РОГАТОГО СКОТА	
Сломчинський М. М. ВПЛИВ ЗГОДОВУВАННЯ КОМПЛЕКСНОЇ ПРОБІОТИЧНОЇ ДОБАВКИ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ МОЛОДНЯКУ СВІНЕЙ	62
Ткачук О. М., Цап С. В., Оріщук О. С. ВПЛИВ ПАЛЬМОВОГО ЖИРУ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ТА МОРФОЛОГІЧНІ ПОКАЗНИКИ ЯЄЦЬ	63
Хавтуріна А. В. ОБМІН ЦИНКУ ПРИ ЗГОДОВУВАННІ ЗМІШАНОЛІГАНДНИХ КОМПЛЕКСІВ	64
Чернявський О. О., Чернюк С. В. ПЕРЕТРАВНІСТЬ КОРМУ ТА БАЛАНС МІНЕРАЛЬНИХ РЕЧОВИН В ОРГАНІЗМІ СВІНЕЙ ЗА ЗГОДОВУВАННЯ КОРМОВИХ ДОБАВОК	66
Чернюк С. В., Чернявський О. О. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ БІОЛОГІЧНОГО КОНСЕРВАНТУ У СІНАЖУВАННІ	68
Шамонина А. И. ВЛИЯНИЕ УМЕРЕННО-ИНТЕНСИВНОГО ОТКОРМА СВИНЕЙ НА КУЛИНАРНО-ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ СВОЙСТВА СВИНИНЫ	70
Юрин Д. А., Юрина Н. А. СРАВНЕНИЕ ПРОГРАММ ДЛЯ РАСЧЕТА РАЦИОНОВ	71
Юрин Д. А., Юрина Н. А. ПОВЫШЕНИЕ ПОЛНОЦЕННОСТИ РАЦИОНОВ ДЛЯ НОВО-73 ТЕЛЬНЫХ КОРОВ	
Юрин Д. А. ПОПЛАВКОВОЕ УСТРОЙСТВО ДЛЯ ПРИУЧЕНИЯ МОЛОДНЯКА К СА-МОСТОЯТЕЛЬНОМУ ПОЕНИЮ	75
Юрина Н. А. МИКРОБИОЛОГИЧЕСКИЕ КОРМОВЫЕ ДОБАВКИ ПРИ ПРОИЗВОДСТВЕ КУРИНЫХ ЯИЦ	76
Юрин Д. А., Юрина Н. А. РАЗРАБОТКА НОВОЙ КОМПЬЮТЕРНОЙ ПРОГРАММЫ ДЛЯ РАСЧЕТА РАЦИОНОВ	78
Юрин Д. А. КОРМУШКА ДЛЯ ЖИВОТНЫХ С АВТОМАТИЧЕСКИМ ЛОТКОМ	80
Юрин Д. А. СОСКОВАЯ ПОИЛКА НОВОЙ КОНСТРУКЦИИ	82

БЕЗПЕКА ПРОДУКТІВ ХАРЧУВАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОБНИЦТВА І ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА

Адамчук Л. О., Акульонок О. І. ФІЗИКО-ХІМІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ОЗДОРОВЧОГО ЧАЮ З МЕДОМ	84
Азарова О. А., Похил В. І. ВІДГОДІВЕЛЬНІ ЯКОСТІ МОЛОДНЯКУ СВІНЕЙ ЗА ДВО-ФАЗНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА	86
Антоненко П. П., Чумак С. В. ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ФІТОПРЕПАРАТІВ У МОЛОЧНОМУ ВІВЧАРСТВІ ТА КОЗІВНИЦТВІ	87
Василенко В. Н., Клименко А. И., Максимов Г. В., Максимов А. Г. ЭФФЕКТИВНОСТЬ ПРОМЫШЛЕННОГО ПРОИЗВОДСТВА СВИНИНЫ	89
Васильєва О. О. ДЕЯКІ ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ ШОВКІВНИЦТВА НА ПОЛТАВЩИНІ	91
Даньків В. Я. МОЛОЧНА ПРОДУКТИВНІСТЬ КОРІВ СИМЕНТАЛЬСЬКОЇ ПОРОДИ В УМОВАХ КАРПАТСЬКОГО РЕГІОНУ	93
Дідківський А. М. ПРОДУКТИВНІСТЬ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ РІЗНИХ ЕКСТЕР'ЄРНО-КОНСТИТУЦІЙНИХ ТИПІВ В УМОВАХ ПОЛІССЯ	95
Козырь В. С., Рубан Е. А. КОНВЕРСИЯ КОРМА ШАРОЛЕЗСКИМИ БЫЧКАМИ ПО ПЕРІОДАМ ВYРАЩИВАНИЯ	97

Калиниченко О. О., Калиниченко А. О.	ВПЛИВ ПРОБІОТИКІВ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ БДЖОЛИНИХ РОДИН	100
П'ясківський В. М., Вербельчук Т. В., Вербельчук С. П.	ЗАГРОЗИ ТА ВИМОГИ ЧАСУДО БЕЗПЕКИ ПРОДУКТІВ БДЖІЛЬНИЦТВА	103
Роль Н. В., Цехмістренко С. І.	ДИНАМІКА ТРАНСАМІНАЗ В ОРГАНАХ КРОЛІВ НОВО-ЗЕЛАНДСЬКОЇ ПОРОДИ ЗА ЗГОДОВУВАННЯ ВІТАМИННО-КОРМОВОЇ ДОБАВКИ	106
Тимошенко Т. Н., Тимошенко М. В., Бурнос А. Ч., Кошман И. В.	МОРФОЛОГИЧЕСКИЙ СОСТАВ И ФИЗИЧЕСКИЕ СВОЙСТВА МЯСА	108
Тимошенко В. Н., Музыка А. А., Москалев А. А., Кирикович С. А., Шейграцова Л. Н.	110	
Тимошенко М. В.	ВЛИЯНИЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИХ И ТЕХНИЧЕСКИХ ОСОБЕННОСТЕЙ МОЛОЧНО-ТОВАРНЫХ ФЕРМ НА ФОРМИРОВАНИЕ УСЛОВИЙ ОБИТАНИЯ ЖИВОТНЫХ	
Титарьова О. М.	ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ВИРОБНИЦТВА СВИНИНИ У СУЧASNIX УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ	112
Тлецерук И. Р., Юрина Н. А.	ПОВЫШЕНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ ВЫРАЩИВАНИЯ МЯСНЫХ ЦЫПЛЯТ	114
Шамонина А. И.	АЛГОРИТМ ПОИСКА СВИНОВОДЧЕСКИХ КОМПЛЕКСОВ – ПОТЕНЦИАЛЬНЫХ ПОСТАВЩИКОВ СВИНИНЫ ДЛЯ ДЕТСКОГО ПИТАНИЯ	116
Черняевський С. Є., Сокрут О. В., Денисюк О. В.	ВИКОРИСТАННЯ СИЛОСУ КУКУРУДЗЯНОГО ТА ГНОЮ ТВАРИН ДЛЯ ЕНЕРГОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТВАРИННИЦЬКИХ ФЕРМ ЗА РАХУНОК БІОГАЗУ	118
Юрин Д.А., Юрина Н.А.	СПОСОБЫ МОДЕРНИЗАЦИИ ПРОИЗВОДСТВА МОЛОКА	121
Янович Е. А., Приступа Н. В., Заяц В. Н., Аниховская И. В., Путник А.А	ОТКОРМОЧНЫЕ И МЯСНЫЕ КАЧЕСТВА ЧИСТОПОРОДНОГО И ПОМЕСНОГО МОЛОНЯКА СВИНЕЙ, ПОЛУЧЕННОГО С УЧАСТИЕМ ХРЯКОВ СПЕЦИАЛИЗИРОВАННЫХ МЯСНЫХ ПОРОД	123

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ СЕЛЕКЦІЇ, РОЗВЕДЕННЯ ТА ГІГІЄНИ ТВАРИН

Бабенко О. І., Клопенко Н. І.	РОЛЬ ФОРМ УСПАДКУВАННЯ У ФОРМУВАННІ ВИСОКОПРОДУКТИВНИХ СТАД МОЛОЧНОЇ ХУДОБИ	126
Василенко В. Н., Максимов Г. В., Максимов А. Г., Ленкова Н. В.	О СОСТОЯНИИ ПЛЕМЕННОГО СВИНОВОДСТВА В РОСТОВСКОЙ ОБЛАСТИ	128
Вишневський Л. В.	НАГАЛЬНІСТЬ РОЗРОБКИ АВТОМАТИЗОВАНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ В ГАЛУЗІ ТВАРИННИЦТВА УКРАЇНИ	130
Високос М. П., Милостивий Р. В., Пугач А. М.	ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ МІКРОКЛІМАТУ В ТВАРИННИЦЬКИХ ПРИМІЩЕННЯХ У СПЕКОТНУ ПОРУ РОКУ	132
Войтенко С. Л., Шаферівський Б. С., Петренко М. О., Желізняк І. М.	ПРОДУКТИВНІСТЬ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ В УМОВАХ ПОЛТАВЩИНИ	133
Волощук О. В.	СПЕРМОПРОДУКЦІЯ КНУРІВ-ПЛІДНИКІВ РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ	136
Волощук В. М., Герасимчук В. М.	ЗАЛЕЖНІСТЬ МІКРОКЛІМАТУ ВІД СПОСОБУ ВЕНТИЛЮВАННЯ МАТОЧНИКА ЗА РІЗНИХ СЕЗОНІВ РОКУ	137
Головань В. Т., Юрін Д. А., Кучерявенко А. В.	РОСТ И РАЗВИТИЕ БЫЧКОВ, ПОЛУЧЕННЫХ ОТ СЕКСИРОВАННОЙ СПЕРМЫ	139
Головань В. Т., Юрін Д. А., Галичева М. С.	КЛАССИФИКАЦИЯ МОЛОЧНЫХ ЛИНИЙ ДОИЛЬНЫХ УСТАНОВОК ПО ДЕЙСТВИЮ НА СОСТАВ МОЛОКА	141
Головань В. Т., Юрін Д. А., Кучерявенко А. В.	РАЗВИТИЕ ПОТОМСТВА У ТЕЛОК ОСЕМЕНЕННЫХ РАЗНОЙ СПЕРМОЙ	143

Іжболдіна О. О. ВПЛИВ ГЕНОТИПУ НА ПРОДУКТИВНІ ПОКАЗНИКИ СВИНОМАТОК	145
Карлова Л. В. ВІДТВОРЮВАЛЬНА ЗДАТНІСТЬ КОРІВ ГОЛШТИНСЬКОЇ ПОРОДИ В УМОВАХ ІНТЕНСИВНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА МОЛОКА	147
Канюка О. Ю., Почекняєв К. Ф. ВИДОВА ІДЕНТИФІКАЦІЯ ЗРАЗКІВ ТВАРИННОГО ПОХОДЖЕННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ПЛР-ПДРФ АНАЛІЗУ МІТОХОНДРІАЛЬНОЇ ДНК	149
Коронець И. Н., Климець Н. В., Шеметовець Ж. И. СОЗДАНИЕ НОВОЙ ЗАВОДСКОЙ ЛИ- НИИ СКОТА ГОЛШТИНСКОЙ ПОПУЛЯЦИИ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ	151
Кочук-Ященко О. А., Кобернюк В. В., Храпчук І. В., Марушко Н. І. ЕКСТЕР'ЄРНИЙ ТИП I МОЛОЧНА ПРОДУКТИВНІСТЬ КОРІВ-ПЕРВІСТОК РІЗНИХ ГЕНОТИПІВ ПОЛІСЬКОГО ТИПУ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ	153
Краснощок О. О. ДИНАМІКА ЖИВОЇ МАСИ ТА ІНТЕНСИВНІСТЬ РОСТУ СВИНЕЙ ЗА РІЗНИХ МЕТОДАХ РОЗВЕДЕННЯ	156
Кулик О. Г., Милостивий Р. В. ОЦІНКА МІКРОКЛІМАТУ В ПРИМІЩЕННІ ДЛЯ ДОРОЩУВАННЯ ПОРОСЯТ У ЗИМОВИЙ ПЕРІОД РОКУ	158
Кучер Д. М., Герасимчук В. В., Кляченко М. В. ПОРІВНЯННЯ ОСНОВНИХ ПРОДУКТИВНИХ ОЗНАК КОРІВ РІЗНИХ КРОСІВ ЛІНІЙ	159
Литвищенко Л. О., Лірка А. О. ВИКОРИСТАННЯ КОРІВ ГОЛШТИНСЬКОЇ ПОРОДИЗА ІНТЕНСИВНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ	162
Лобан Н. А., Пищелко Е. В. ГЕНЕТИЧЕСКИЙ ПОТЕНЦІАЛ И ПРОДУКТИВНОСТЬ СВИНЕЙ БЕЛОРУССКОЙ КРУПНОЙ БЕЛОЙ ПОРОДЫ	163
Максим Е. А., Юріна Н. А. ИЗУЧЕНИЕ ВОЗДЕЙСТВИЯ АКТИВНОГО ИЛА НА РАЗВИТИЕ ВНУТРЕННИХ ОРГАНОВ МОЛОДНЯКА ПТИЦЫ	167
Прилуцька О. В., Милостивий Р. В. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САНІТАРНО-ГІГІЄНІЧНИХ ВИМОГ ДО ПИТНОЇ ВОДИ В ТВАРИННИЦТВІ	169
Пришедько В. М. ОЦІНКА АДАПТАЦІЙНОЇ ЗДАТНОСТІ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧЕРВОНОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ	170
Пучка М. П., Москалев А. А., Шейграцова Л. Н., Кирикович С. А. К ВОПРОСУ ОБ ИСПОЛЬЗОВАНИИ ДОИЛЬНЫХ РОБОТОВ НА СОВРЕМЕННЫХ МОЛОЧНЫХ ФЕРМАХ	172
Пучка М. П., Кирикович С. А., Шейграцова Л. Н. ЛОКАЛЬНЫЙ ОБОГРЕВ ЛОГОВА ПОРОСЯТ-СОСУНОВ	174
Ситник І. Ю., Калиниченко О. О. ВПЛИВ ГЕНОТИПУ І СТАТІ МОЛОДНЯКУ СВИНЕЙ НА ВІДГОДІВЕЛЬНІ ЯКОСТИ	177
Соколан А., Милостивий Р. В. ФІЗИКО-ХІМІЧНІ ПОКАЗНИКИ ВОДИ р. ПІВДЕННИЙ БУГ ЗАЛЕЖНО ВІД ГЛИБИНІ ВІДБОРОУ ПРОБ	179
Соляник С. В. ПРАВОВЫЕ И ЗООГИГИЕНИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ СОЗДАНИЯ СИСТЕМ УПРАВЛЕНИЯ КАЧЕСТВОМ	181
Соляник С. В. МЕТОДОЛОГИЯ РАЗРАБОТКИ ЗООГИГИЕНИЧЕСКОЙ ИНТЕГРИРОВАННОЙ СИСТЕМЫ МЕНЕДЖМЕНТА КАЧЕСТВА В ТОВАРНОМ СВИНОВОДСТВЕ	182
Соляник С. В., Хоченков А. А. УСЛОВНОЕ РАНЖИРОВАНИЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИХ ФАКТОРОВ ВЛИЯЮЩИХ НА ФОРМИРОВАНИЕ ПРОДУКТИВНОСТИ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ЖИВОТНЫХ	184
Супрун В. В., Зеленська Ю. В., Високос М. П., Милостивий Р. В. КОНСТРУКТИВНІ ОСОБЛИВОСТІ НАПІВПІДЗЕМНОГО ГНОСХОВИЩА ДЛЯ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА	186
Титаренко І. В., Буштрук М. В., Старostenko І. С. ФЕНОТИПІЧНІ І ГЕНЕТИЧНІ ЗВ'ЯЗКИ МІЖ ТРИВАЛІСЮ ГОСПОДАРСЬКОГО ВИКОРИСТАННЯ І ГОСПОДАРСЬКО-БІОЛОГІЧНИМИ ОЗНАКАМИ	188
Ткаченко С. В., Ткаченко М. В. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВІДТВОРНОЇ ЗДАТНОСТІ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ	190

- Тимошенко Т. Н., Янович Е. А., Тимошенко М. В., Бурнос А. Ч., Кошман И. В. ОЦЕНКА 192
ВОСПРОИЗВОДИТЕЛЬНЫХ КАЧЕСТВ СВИНОМАТОК ПОРОДЫ ДЮРОК**
- Хавтурін Б. С. ВМІСТ МІКРОЕЛЕМЕНТІВ У КРОВІ КОРІВ ЗА УМОВ ІНТЕНСИВНОЇ 193
ТЕХНОЛОГІЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ**
- Федак В. Д., Федак Н. М., Полуліх М. І., Стадницька О. І., ПЕРСПЕКТИВА РОЗВИТКУ 195
М'ЯСНОГО СКОТАРСТВА У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**
- Федак В. Д., Федак Н. М., Полуліх М. І., Стадницька О. І., ПОСТНАТАЛЬНИЙ РОЗВИ- 197
ТОК ПОМІСНИХ ТЕЛИЦЬ, НЕТЕЛЕЙ І КОРІВ УКРАЇНСЬКА ЧОРНО-РЯБА МОЛОЧНА
Х ГОЛШТИНСЬКА РІЗНИХ ТИПІВ КОНСТИТУЦІЇ**
- Халак В. І. ЕКСПЛУАТАЦІЙНА ЦІННІСТЬ СВИНОМАТОК ЗАРУБІЖНОГО ПОХОД- 199
ЖЕННЯ РІЗНОГО РІВНЯ АДАПТАЦІЇ**
- Халак В. І. ПОЛІГЕННО-СПАДКОВІ ОЗНАКИ СВИНЕЙ ЗАРУБІЖНОГО ПОХОДЖЕН- 202
НЯ ТА РІВЕНЬ ЇХ ДИСКРЕТНОСТІ**
- Хмельничий Л. М., Вечорка В. В. ОЦІНКА ВПЛИВУ СПАДКОВОСТІ ГОЛШТИНСЬКИХ 205
БУГАЇВ НА ПОКАЗНИКИ ДОВГОЛІТТЯ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛО-
ЧНОЇ ПОРОДИ**
- Церенюк О. М., Череута Ю. В. Церенюк М. В. ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ВІДТВОРНОЇ 208
ЗДАТНОСТІ СВИНОМАТОК**
- Черненко О. М., Санжара Р. А., Черненко О. І. ГЛОБУЛІНОВІ ФРАКЦІЇ МОЛОЗИВА 210
КОРІВ РІЗНИХ ТИПІВ СТРЕСОСТИЙКОСТІ**
- Шамонина А. И. ОБОСНОВАНИЕ РАЗРАБОТКИ КОМПЛЕКСА ТЕХНОЛОГИЧЕСКИХ 212
ПРИЕМОВ ФОРМИРОВАНИЯ КОМФОРТНЫХ УСЛОВИЙ СОДЕРЖАНИЯ КОРОВ ПРИ
ИНТЕНСИВНОЙ ТЕХНОЛОГИИ**
- Шейко И. П., Шейко Р. И., Тимошенко Т. Н., Заяц В. Н., Приступа Н. В., Бурнос А. Ч. 214
ОЦЕНКА РОСТА И РАЗВИТИЯ СВИНЕЙ ВНУТРИПОРОДНОГО ТИПА В ПОРОДЕ ДЮ-
РОК**
- Янович Е. А., Приступа Н. В., Заяц В. Н., Аниховская И. В., Путник А. А. ОТКОР- 215
МОЧНЫЕ И МЯСНЫЕ КАЧЕСТВА ЧИСТОПОРОДНОГО И ПОМЕСНОГО МОЛОД-
НЯКА СВИНЕЙ, ПОЛУЧЕННОГО С УЧАСТИЕМ ХРЯКОВ СПЕЦИАЛИЗИРОВАННЫХ
МЯСНЫХ ПОРОД**

ВОДНІ БІОРЕСУРСИ ТА АКВАКУЛЬТУРА

- Гриневич Н. Є. САНІТАРНО-ПРОФІЛАКТИЧНІ ЗАХОДИ В АКВАКУЛЬТУРІ ЗА СИС- 218
ТЕМИ ЗАМКНУТОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ**
- Дворецький А. І., Байдак Л. А., Рожков В. В. СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК 219
ІНДУСТРІАЛЬНОГО РИБНИЦТВА ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ**
- Максим Е. А., Юріна Н. А. ВНЕДРЕНИЕ НОВЫХ КОРМОВЫХ ДОБАВОК В ОТРАСЛИ 221
РЫБОВОДСТВА**
- Максим Е.А., Юріна Н.А., Юрін Д.А. УВЕЛИЧЕНИЕ ТЕМПА РОСТА МОЛОДИ РЫБ 223**
- Новіцький Р. О., Дворецький А. І., Сапронова В. О., Гончарова О. В., Губанова Н. Л. 226
МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ВОДИ У ШТУЧНИХ ВОДОЙМАХ ПРИ ВИРОЩУВАННІ
ОБ’ЄКТІВ АКВАКУЛЬТУРИ**
- Онищенко Л. С. ВЕРМІКУЛЬТИВУВАННЯ ЯК ДЖЕРЕЛО ПОВНОЦІННОГО БІЛКА ДЛЯ 228
ЗБАЛАНСУВАНЯ КОРМОВИХ РАЦІОНІВ ТВАРИН**
- Приєзжнюк Н. М. ЕКОМОНІТОРИНГ ВИРОЩУВАЛЬНИХ СТАВІВ БІЛОЦЕРКІВСЬКОЇ 229
ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ГІДРОБІОЛОГІЧНОЇ СТАНЦІЇ ІНСТИТУTU ГІДРОБІОЛОГІї
НАН УКРАЇНИ (БЕГС)**
- Слободенюк О. І. ВИДОВА БІОРІЗНОМАНІТНІСТЬ IXTOФАУНИ ТА РИБОПРОДУК- 231
ТИВНІСТЬ ПРИРОДНИХ ВОДОЙМ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

ПРОФІЛАКТИКА І ЛІКУВАННЯ ЗАХВОРЮВАНЬ ТВАРИН, ТА ЮРИДИЧНІ АСПЕКТИ В ТВАРИННИЦТВІ

- Алексєєва Н. В., Свирідова Ю. М. ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ КОТІВ, ХВОРИХ НА ГЕРПЕСВІРУСНУ ІНФЕКЦІЮ В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНОГО КАБІНЕТУ «ТИГРЕНЯ»** 233
- Алексєєва Н. В., Сідий А. С., Панченко О. А., Калініченко А. В. ДІАГНОСТИКА МІКО-БАКТЕРІАЛЬНИХ ІНФЕКЦІЙ ТВАРИН ЗООЛОГІЧНОЇ КОЛЛЕКЦІЇ ЗООЗОНИ КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ "ПАРК КУЛЬТУРИ І ВІДПОЧИНКУ ІМ. Т.Г. ШЕВЧЕНКА"** 235
- Антоненко П. П., Суслова Н. І., Панасенко Є. А., Сем'янов О. В. ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ФІТОПРЕПАРАТІВ ТА СТРЕПТОМІЦИНУ СУЛЬФАТУ ЗА КАТАРАЛЬНОЇ БРОНХОПНЕВМОНІЇ ПОРОСЯТ** 237
- Бібен І. А., Балабас Л. Г. ОСОБЛИВОСТІ ПРОФІЛАКТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ ПАНЛЕЙКОПЕНІЇ КОТІВ В УМОВАХ ДЕРЖАВНОЇ ЛІКАРНІ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ БАБУШКІНСЬКОГО І СОБОРНОГО РАЙОНІВ МІСТА ДНІПРО** 239
- Бібен І. А., Гайша О. Г. ВЕТЕРИНАРНО-САНІТАРНИЙ КОНТРОЛЬ ПРИ ВИРОБНИЦТВІ МОЛОКА І МОЛОЧНИХ ПРОДУКТІВ (МАСЛА) В УМОВАХ МАГДАЛІНІВСЬКОГО МАСЛОРОБНОГО КОМБІНАТУ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ** 242
- Василенко Т. О. ПРОФІЛАКТИЧНІ ЗАХОДИ ЗАПОБІГАННЮ МАСТИТІВ У ВІВЦЕМАТОК** 246
- Давиденко П. О., Аксьонова А. С. ВПЛИВ ПРЕПАРАТУ ПКР-267 НА КУЛЬТУРАЛЬНІ ВЛАСТИВОСТІ ПАТОГЕННИХ MUSCOVASTERIUM BOVIS** 248
- Зажарський В. В., Майор Р. М., Зажарська Н. М. ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНОЛОГІЙ ВЕТЕРИНАРНО-САНІТАРНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ КОВБАС І КОПЧЕНИХ ВИРОБІВ У ТОВАРИСТВІ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ „ІРНА-1” МІСТА ДНІПРО** 250
- Зажарський В. В., Некраш Х. В. ОСОБЛИВОСТІ ЛІКУВАННЯ М'ЯСОЇДНИХ, ХВОРИХ НА ПАРВОВІРУСНИЙ ЕНТЕРИТ, В УМОВАХ ДЕРЖАВНОЇ ЛІКАРНІ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ БАБУШКІНСЬКОГО І СОБОРНОГО РАЙОНІВ МІСТА ДНІПРО** 254
- Зажарський В. В., Соколова А. А. ОСОБЛИВОСТІ ЛІКУВАННЯ І ПРОФІЛАКТИКИ ПАРВОВІРУСНОГО ЕНТЕРИТУ У СОБАК В УМОВАХ КЛІНІКИ «ЗООКОМПЛЕКС ТРОЇЦЬКИЙ» МІСТА ДНІПРО** 257
- Заярко О. І., Лосєва Є. О. АКУШЕРСЬКО-ГІНЕКОЛОГІЧНА ДІСПАНСЕРИЗАЦІЯ – ОСНОВНИЙ МЕТОД ПОПЕРЕДЖЕННЯ БЕЗПЛІДДЯ КОРІВ** 258
- Качалова О. А., Антоненко П. П. БІОХІМІЧНІ ПОКАЗНИКИ КРОВІ У СОБАК ЗА ВПЛИВУ КОРМОВОЇ ФІТОДОБАВКИ** 259
- Лещова М. О., Торяник Ю. Г. ЕФЕКТИВНІСТЬ КОМПЛЕКСНОГО ЛІКУВАННЯ ММА-СИНДРОМУ СВИНОМАТОК В УМОВАХ СВИНОГОСПОДАРСТВА** 261
- Лосєва Є. О. ВПЛИВ ГІДРОГУМАТУ НА АКТИВНІСТЬ ПРОТЕОЛІТИЧНИХ ТРАВНИХ ФЕРМЕНТІВ НЕСУЧОК** 263
- Северина Ю. В., Пономаренко А. Р., Поросюк І. В., Глебенюк О. Г., Глебенюк В. В. ЕПІЗООТОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СКАЗУ В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ** 266
- Тішикіна Н. М., Бондар А. В. ВЕТЕРИНАРНО-САНІТАРНА ЕКСПЕРТИЗА КУРЯЧИХ СТЕГОНОН З ТОРГІВЕЛЬНИХ МЕРЕЖ МІСТА ДНІПРО** 267
- Шульженко Н. М., Суслова Н. І. РЕЗИСТЕНТНІСТЬ ГОЛШТИНСЬКИХ КОРІВ РІЗНИХ ТИПІВ ВИЩОЇ НЕРВОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ** 268

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ІНОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР

- Булахтина Г. К., Кудряшова Н. И. ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ ПРИЕМЫ СОЗДАНИЯ АГ- 270 РОФИТОЦЕНОЗОВ НА ЕСТЕСТВЕННЫХ ПАСТБИЩАХ АРИДНОЙ ЗОНЫ СЕВЕРНОГО ПРИКАСПИЯ**
- Гирка А. Д., Ткалич И. Д., Сидоренко Ю. Я., Бочевар О. В., Ільєнко О. В. ВПЛИВ ХІМІЧНИХ І БІОЛОГІЧНИХ ПРЕПАРАТІВ НА ФОРМУВАННЯ ВРОЖАЙНОСТІ ЗЕРНА ЯЧМЕНЮ ЯРОГО**
- Голушко О. Г., Надаринская М. А., Козинец А. И., Дашикевич М. А., Каменская Т. Н. 274 ПОКАЗАТЕЛИ ИЗУЧЕНИЯ БЕЗВРЕДНОСТИ ТРЕПЕЛА МЕСТОРОЖДЕНИЯ «СТАЛЬНОЕ»**
- Іжболдін О. О., Шугай В. В., Левченко Г. П., Острініна О. П., Волох П. В. РІПАК – 276 ЕЛЕМЕНТИ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОЩУВАННЯ ВІД КОМПАНІЇ BASF**
- Левченко Г. П., Острініна О. П., Вініченко І. І., Волох П. В. ІННОВАЦІЙНІ ЕЛЕМЕНТИ 278 ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ СОНЯШНИКУ ТА ЇЇ ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА**
- Осецкий С. І. ТОНКОНІГ БУЛЬБИСТИЙ (POA BULBOSA L.) – ДЖЕРЕЛО НАДРАННЬОГО 280 ГО І НАДПІЗНЬОГО ПАСОВИЩНОГО КОРМУ**
- Пінчук Н. І., Гирка Т. В., Горщаř О. А., Педаш Т. М. СТІЙКІСТЬ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ ДО САЖОК В УМОВАХ ПІВNІЧНОГО СТЕПУ УКРАЇНИ 282**

УДК 636.085.053/.085.7

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ БІОЛОГІЧНОГО КОНСЕРВАНТУ У СІНАЖУВАННІ

С. В. Чернюк, О. О. Чернявський, кандидати сільськогосподарських наук
Білоцерківський національний аграрний університет, м. Біла Церква, Україна

У статі викладено теоретичні та експериментальні матеріали використання мікробних консервантів у технології заготівлі і зберіганні люцернового сінажу. Охарактеризовано основні переваги консервантів та перспективи їх використання.

Ключові слова: сінаж, люцерна, бактеріальна закваски, консервант, технологія, поживна цінність.

Постановка проблеми. Збільшення обсягів виробництва продукції тваринництва безпосередньо пов'язане з розвитком кормової бази у сільськогосподарському виробництві нашої країни. Зміцнення кормової бази, в першу чергу, має здійснюватися за рахунок підвищення врожайності кормових культур, розробки оптимальних технологій їх заготівлі, зберігання та підвищення поживної цінності одержуваних кормів.

Сінажування – найбільш надійний, технологічно досконалій спосіб консервування сочковитих кормів, що має ряд переваг порівняно з заготівлею сіна, силосу. Дотримання всіх вимог технології сінажування дозволяє заготовляти високоякісний корму необхідній кількості. Здатність сінажу до довгострокового зберігання без зниження його якісних показників дає можливість створювати запас кормів на кілька років. За А. М. Міхіним (1937), підв'ялена маса в анаеробних умовах зберігається завдяки фізіологічній сухості рослин. Тому мікробіологічні процеси в сінажі проходять менш інтенсивно, ніж у силосі. Важливим фактором, який визначає збереження і якість корму, є кисла реакція середовища, створена за дії органічних кислот, головним чином, молочної і оцтової. Тому під час заготівлі сінажу необхідно створити оптимальні умови для життєдіяльності молочнокислих бактерій [4].

Однією з умов отримання високоякісного сінажу є застосування консервантів під час закладання корму у сховище. Наразі питання використання консервантів під час заготівлі сінажу вивчено недостатньо. Увага дослідників в основному зосереджена на силосі, де консервування різними препаратами широко апробовано і впроваджено у виробництво. При цьому за час зберігання сінажу, заготовленого без застосування консервантів, біохімічні втрати поживних речовин становлять 20–30 %, з консервантом 7–15 % [1,3]. Позитивний результат одержують від застосування консервантів на основі органічних кислот, але через їх високу вартість (800–900 євро за 1 т), за норми внесення 4–5 кг на 1 т сінажної маси, собівартість виробленого корму зростає на 120–150 грн/т [5]. Тому, пошук більш дешевих і ефективних консервантів для підвищення збереження поживних речовин під час заготівлі сінажу є актуальним.

Метою роботи було вивчення ефективності використання мікробних препаратів під час заготівлі сінажу з люцерни.

Матеріал і методика досліджень. Науково-господарський дослід було проведено на молочно-товарній фермі ТОВ АФ «Колос» з розведення великої рогатої худоби української чорно-ріябої молочної породи Сквирського району Київської області.

Перед проведенням дослідів було заготовлено дві траншеї люцернового сінажу: один без використання консервантів (контроль), інший – з використанням сінажного консерванту компанії „Піонер” (інокулянт 11Н50).

Зелену масу люцерни скошували на початку стадії бутонізації і підв'ялювали до вологості 52 %. Сінажну масу в одній із траншей законсервували без використання консервантів, в іншій – шляхом внесення в рослинну масу мікробного препарату компанії „Піонер” (інокулянт 11Н50). Препарат вносили за допомогою дозувального пристрою Appli-Pro, встановленого на

кормозбиральному комбайні у розрахунку 10 мл/т. Приготування сінажу, обробленого інокулянтом, здійснювали відповідно до методики обробітку, за рекомендаціями фірми виробника.

Після відкриття траншей проводили органолептичну оцінку якості сінажу. Середні проби сінажу відбирали з транші на глибині 2 м через 60 діб після його закладання.

Оцінку якості сінажу проводили у лабораторії якості кормів Білоцерківського НАУ.

Результати досліджень та їх обговорення. Органолептична оцінка сінажу проведена через 60 діб після його закладання, показала, що сінаж заготовлений з використанням консерванту і без нього (контрольний), мають виражений фруктово-кислий запах. У сінажі без консерванту виявлено незначне ураження верхнього шару пліснявою. Сінаж з біологічним консервантом мав світло-зелений колір, а контрольний – темно-зелений.

Вирішальною умовою, що визначає збереження і якість корму, є кисла реакція середовища створена органічними кислотами. У дослідному варіанті сінажу активна кислотність знаходилась на рівні 4,6 проти 4,8 у контролі.

Застосування технологічного прийому внесення в сінажну масу бактеріальних заквасок, своєчасне ущільнення та герметизація сприяли збільшенню інтенсивності бродильних процесів у перші дні зберігання за скорочення терміну бродіння на 12–15 діб та зменшення втрат сухої речовини в сінажах.

Аналізуючи хімічний склад готового сінажу, слід зазначити, що контрольний варіант (без консерванту) має нижчі показники за вмістом сухої речовини, в тому числі протеїну і безазотистих екстрактивних речовин. Так в 1 кг сінажу заготовленому без використання консерванту містилось на 12,2 % менше сухої речовини, ніж в обробленому інокулянтом 11Н55. Водночас у сінажі обробленому консервантом відзначили більший на 6,3 % вміст протеїну і на 21,0 % безазотистих екстрактивних речовин ніж у звичайному, що дає підстави стверджувати про ефективність застосування цього бактеріального препарату під час сінажування люцерни та рекомендувати його виробництву.

У наших дослідах найбільш інтенсивно молочнокислі і оцтовокислі бактерії розвивалися в сінажі з інокулянтом 11Н50 де молочна й оцтова кислоти становили 2,89 і 0,82 % у розрахунку на суху речовину, що на 0,83 і 0,3 % більше ніж у контролі.

Бактеріальний препарат у виробничих умовах повністю запобігав утворенню масляної кислоти, в той час як у контрольному варіанті вміст її складав 0,3 %.

Висновок. Застосування бактеріальних заквасок є беззаперечно позитивним прийомом в технології заготівлі сінажу, який приводить до зменшення втрат сухої речовини у 1,1 та протеїну у 1,06 рази.

Бібліографічний список

1. Нові консерванти і технології кормів / Кулик М. Ф., Петриченко В. Ф., Засуха Т. В. та ін. – Вінниця: ПП Видавництво “Тезис”, 2004. – 320 с.
2. Косолапов В. М. Применение биологических препаратов для приготовления объемистых кормов из высокопroteиновых бобовых трав / В. М. Косолапов, В. А. Бондарев, В. П. Клименко // Аграрная наука. – 2009. – № 6. – С. 14–17.
3. Суслова И.В. Использование консервантов различной природы при заготовке сенажа из вико-овсяной смеси / И. В. Суслова, Г. Г. Нефедов, В. М. Дуборезов // Кормопроизводство. – 2007. – № 6. – С. 30–32.
4. Порівняння механізму дії відомих і нових консервантів при заготілі силосу, сінажу і волового зернофурражу / М. Ф. Кулик, В. Ф. Петриченко, Ю. В. Обертюх та ін. // Корми і кормовиробництво. – 2004. – Вип. 54. – С. 128–136.
5. Кулик М.Ф. Експериментальне обґрунтування консервуючої дії консерванту «Туфосил» при заготівлі силосу з бобово-злакових трав і кукурудзи / М.Ф. Кулик, С.С. Тимчук // Корми і кормовиробництво. – 2005. – Вип. 55. – С. 160–172.